

Jaarverslag cursussen en plannen voor 2023

De Natuurgidsenopleiding is in februari 2022 met een maand vertraging van start gegaan met een kleinere groep cursisten als gewoonlijk. Dit nog vanwege coronamaatregelen in het begin van dit jaar. In juni 2022 was het veldweekend op Texel. De cursisten hebben dit jaar bij diverse werkgroepen stagegelopen. Om de 14 dagen is er een cursusavond en op zaterdagochtend erna is er een praktijkochtend. Verder heeft het cursusteam tussendoor een aantal keren een overleg gehouden. Diverse vrijwilligers zijn als docent of mentor bij de Natuurgidsenopleiding betrokken. De Natuurgidsenopleiding gaat nog door tot juni 2023.

Nascholingsdag werkvormen: In november werd samen met Lonneke Bitter van het Consulentschap een nascholingsdag op het gebied van werkvormen gehouden. Die was voor vrijwilligers uit heel Noord-Holland. Er waren 20 deelnemers.

Plannen voor 2023:

Tot juni 2023 loopt de Natuurgidsenopleiding. Tot en met april zijn er nog om de 14 dagen lessen en praktijkochtenden. In mei 2023 zijn de eindpresentaties van de cursisten. In het weekend van 9,10 en 11 juni gaan we nog een keer naar Texel om de diploma-uitreiking aldaar te houden.

In het najaar zal het cursusteam in ieder geval een terugkomdag voor de cursisten organiseren.

Astrid Bijster

Ecoproject Streekbos IVN WF jaarverslag 2022

VISIE

De grenzen tussen werk en recreatie vervagen tijdens het snoeien, hooien, spotten, wandelaars spreken, sporters aanspreken, onderzoeken, bessen plukken, fotograferen, wandelen, takken sjouwen enzovoorts. Het doel is natuureducatie, het middel is ecologisch beheer, daarmee streven we naar meer biodiversiteit.

GEREALISEERD

Meer kennis over de natuur door meer mensen te betrekken bij ons streven naar toename van biodiversiteit.

Dit jaar werkten we weer maandelijks elke tweede zaterdagmorgen, op dezelfde data als de Werkgroep Inventarisaties. We pauzeerden met koffie die we zelf meebrachten op de picknickbank net buiten het Ecoproject of in het natuurcentrum van het Streekbos Paviljoen. Anders dan in de coronaperiode organiseerden we de jaarlijkse hooidag niet alleen voor vrijwilligers van het IVN maar weer zoals gebruikelijk als publieksactiviteit.

Ook dit jaar zorgde de bloemenakker die we in 2020 aanlegden voor een ware kleurenexplosie. Het onderhoud van de bloemenakker bleef vragen oproepen omdat het bewerken van de grond in het openbare groen ongebruikelijk is. Van deze gelegenheid maakten we gebruik om kennis uit te wisselen over de natuur, vooral over pioniersplanten beter bekend als akkeronkruiden, onkruid, 'vuiltjes' en 'kwaadjes'. Met dit nieuwe element kunnen we nog beter uitleggen waarom de biodiversiteit overal achteruitgaat.

In april hebben we de werkoortend niet gebruikt voor ecologisch beheer maar voor een uitje. We brachten een bezoek aan Elswout om te genieten van de natuur die in deze tijd van het jaar gepaard gaat met de bloei van stinsenplanten. Deze heerlijke dag bekostigden we zelf en bleek voor herhaling vatbaar.

NIET GEREALISEERD

Achterstallig onderhoud

De Werkgroep Ecoproject voert vrijwilligerswerk uit in samenspraak met het Recreatieschap Westfriesland RSW die eindverantwoordelijke is. Op verzoek van het RSW en ons afdelingsbestuur hebben we een plattegrond met legenda gemaakt waarin het beheer is vastgelegd. Hierin is duidelijk te zien en te lezen wat de vrijwilligers jaarlijks doen. Hiernaast is ook aandacht voor andere werkzaamheden die niet jaarlijks uitgevoerd moeten worden, al of niet door vrijwilligers of professionals. In de herfst is in overleg met het bestuur een plattegrond gemaakt met daarop aangegeven waar achterstallig onderhoud is. Dit is voorgelegd aan de collega's van RSW. Het betreft ook werkzaamheden aan het helofytenfilter. Afgelopen zomer is gebleken dat dit niet functioneert zoals bedoeld in het ontwerp van 1995. Eind augustus is voor het eerst het waterpeil zo gezakt dat het slootje bij de Noordelijke ingang droogviel. RSW heeft toen de bovenste plank tijdelijk uit de stuw verwijderd. Deze actie heeft negatieve gevolgen voor de biodiversiteit.

Sinds 2008 wordt het riet en gras dat we afvoeren na het maaien op dezelfde broeihopen verzameld. Afgelopen jaar is de grote broeihop op de Zuidoever verplaatst naar een plek in de schaduw van de bosrand. Naast deze broeihop is tijdens een cursusdag van LNH en IVN een dierenverblijf gebouwd. Hiermee is een nieuw element toegevoegd aan het Ecoproject. Hiermee zullen we de komende jaren ervaring opdoen en het verblijf onderhouden. De meest Noordelijk gelegen broeihop is in de afgelopen jaren enorm groot geworden. Het is een voedselbron waarvan grote brandnetels en wilde bramen gretig gebruik maken. Dit gaat ten koste van de biodiversiteit dus het afvoeren van het organische materiaal is gewenst. Dit is een vorm van achterstallig onderhoud, om dit probleem op te lossen hebben we nog geen plan maar mogelijk betrekken we RSW hierbij.

Een vegetatieplattegrond met legenda maken en actueel houden in samenwerking met de Werkgroep Inventariseren.

Het plan voor het maken van een vegetatieplattegrond is nog niet uitgevoerd. Bomen, struiken en kruidachtigen zijn plaatsgebonden en daardoor eenvoudig in kaart te brengen. Voor vogels en insecten is dat veel moeilijker, hetzelfde geldt voor paddenstoelen. Een vegetatieplattegrond maakt het voor bezoekers mogelijk om zichzelf te oriënteren op de directe omgeving. Dit maakt het ook gemakkelijker om de andere waarnemingen zoals vlinders en vogels te registreren. De plattegrond met legenda kan aangeboden worden op de website van het IVN WF om te downloaden of op verzoek toegezonden worden. Als de plattegrond met legenda actueel gehouden wordt en er worden meerdere versies van gemaakt die toegesneden zijn op de tijd van het jaar dan kan bijvoorbeeld een lid van de Werkgroep Inventarisaties, scholier of natuurgids zelf zijn weg vinden. Deze service kunnen we gepaard laten gaan met uitleg over onze doelstelling. De verwachting is dat de soortenkennis en het aantal vrienden van het Ecoproject zal toenemen.

26 jaar Ecoproject, hoe verder?

In 1996 is het Ecoproject tot stand gekomen door herinrichting van dit stukje Streekbos. Daarna is het IVN in het Egboetswater openbaar groen gaan beheren in het Egboetje. Vervolgens is daar Voedselbos De Haling bij gekomen. Sommige vrijwilligers werken nu mee met de Werkgroep Knotten en bovengenoemde drie werkgroepen die openbaar groen beheren van het Recreatieschap. De Werkgroep Knotten heeft een wachtlijst maar de andere drie niet, die kunnen goed extra vrijwilligers gebruiken. Om te voorkomen dat de continuïteit van het ecologische beheer in het openbaar groen in gevaar komt zijn we gestart met samenwerking tussen de coördinatoren van Ecoproject, Voedselbos en Egboetje. Het doel is efficiënter werken met de huidige beheervrijwilligers. Samen optrekken voor het werven van nieuwe vrijwilligers is noodzakelijk voor continuïteit. Voor Ecoproject, Voedselbos en Egboetje zouden we aan de hekken dezelfde bordjes kunnen bevestigen.

Namens de Werkgroep Ecoproject, Louis van Wegen,

Egboetje jaarverslag 2022

Het jaar vliegt weer om en zo ook de activiteiten op het Egboetje.

Het maaien, opschot verwijderen, struiken en bomen vrijmaken en vooral ook de paden vrij houden van de brandnetels.

De groep vrijwilligers komen regelmatig met plezier, en tijdens de koffie en thee een gezellige babbel over de te maken werkzaamheden, een overleg dus.

Hoewel ... er staan steeds minder brandnetels en er komen wat meerdere planten tevoorschijn.

Zoals de brede wespenorchis, varens, moerasspirea en wolfsmelk.

Het bezoek van de zebravlinder bij de vijver en een kastanje die spontaan is komen aan waaien.

De walnotenbomen geven vruchten en de kastanje prachtige kleverige knoppen en bloemen.

De vos zorgt ervoor dat er geen kippen meer zijn en in het veld, waar de brandnetels wel mogen blijven omdat het ook waardplanten zijn, voeren dwergmuizen acrobatische toeren uit op de oude stelen. De houtsnip heeft er lange tijd een heerlijk slaappleats gevonden en een nestje fazanten lieten zich af en toe zien.

De hut groeit mooi dicht met blad, zodat we dit jaar de top eruit moesten halen.

Dit is een mooie verstop plek voor kinderen.

Er waren een aantal scholen excursies en publieksactiviteiten die goed zijn bezocht.

De nacht van de nacht geeft een bijzondere kijk op en in de natuur

Meerdere vleermuizen kasten zijn opgehangen en worden gebruikt door de vleermuizen maar ook door insecten.

De knotten zijn dit jaardoor de leerlingen van de Dijkwerkers geknot en het verborgen leven circuit met groep 7/8 was een succes.

Het huurders contract met het RSW is verlengd en in de komende periode besteden we aandacht aan bloemrijke velden.

Zo genieten en beleven we de natuur in en om het Egboetje

Ria de Graaf

IJsvogels jaarverslag 2022

Het jaar begon goed met geen ijs in het vooruitzicht dus maakten wij ons geen zorgen over de stand van de the Kingfisher. Maar naar mate het seizoen vorderde bleven de meldingen achter ten opzichte van het jaar 2021. De meeste waarnemingen moest ik dan op halen van <https://hoorn.waarneming.nl/>

Ook tijdens de tochten langs de bekende punten waar normaal gebroed werd waren maar beperkte activiteiten van deze prachtige vogel soort. Normaal zouden ze twee tot drie nesten groot kunnen brengen maar het bleef in West-Friesland en de Zeevang angstvallig stil. In verschillende plaatsen werd dan wel een IJsvogel waargenomen maar zelden man en vrouw. Uiteindelijk kwam er toch enkele jonge vogels op de stok zitten in de Vlietlanden maar dan nog was niet kunnen vaststellen waar ze hun nest hadden.

Ook uit de gebieden van Staatsbosbeheer als het Vooroever, Lutjebroekerweel, Zuidermeerweel en de Ven kwamen nauwelijks meldingen. Wel werd in de nieuwste waterberging van de Lutjebroekerweel een stel waargenomen maar of dat ook tot reproductie heeft geleid is niet bekend. Ik ben er maar vanuit gegaan dat het een territorium was van deze twee.

Boswachter van SBB Leon Kelder gaf uiteindelijk aan dat hij zeker wist dat in het Vooroever achter de Kerk te Onderdijk een paartje heeft gebroed maar hoeveel daarvan is terecht is gekomen bleef onduidelijk.

Uiteindelijk kon de balans op gemaakt worden en kwamen wij uit op 18 territoria van de IJsvogels.

Weeromslag

Redelijke temperaturen wisselden zich af tot in december toen even de vorst toesloeg. Door het stille weer vroom het snel dicht waardoor de IJsvogels gedwongen werden om de open plekken op te zoeken. Op de waterberging bij Twisk werd geschaatst en dan komt de zorg voor the Kingfisher naar boven hoe wordt er gezorgd dat er wakken openblijven. Bij de Koopmanspolder bij de inlaat was zo'n plek. Er werd een stok geplaatst en een bijt opengehouden waardoor ze aan voedsel konden komen. Elke dag er even naar toe om ijs te verwijderen en daarna verscheen gelijk een IJsvogel die er dankbaar gebruik van maakte.

Gelukkig was het maar een paar dagen dat de vorst aan hield hierdoor hebben de meesten het overleefd nu maar afwachten of er in 2023 weer een vorst aanval plaats vindt.

Ik wil de waarnemers dankzeggen voor het doorgeven van de IJsvogels in het werkgebied.

Oproep

Door natuurlijk en andere omstandigheden verloop van leden dunt de werkgroep aardig uit.

Zijn er mensen die belangstelling hebben om mee te helpen om de populatie in stand te houden dan kunnen ze zich bij mij melden. Het kost niet veel tijd om bepaalde werkzaamheden gezamenlijk uit te voeren.

Douwe Greydanus

Inventarisatie jaarverslag 2022

Ook dit jaar werd elke maand het Ecoproject geïnventariseerd. Weer met steeds dezelfde mensen. Dat levert leuke resultaten op. Ik merk dat de kennis van dieren en planten goed wordt geleerd. Dat komt omdat iedereen elkaars kennis overneemt. Vogelgeluiden worden nu herkend en wetenswaardigheden doorgegeven.

Het aantal deelnemers was van januari t/m 6, 6, 12, 9, 8, 8, 6, 5, 8, 6, 6 en 7.

Het zijn gezellige bijeenkomsten en vooraf drinken we een kopje koffie. Vaak neemt iemand wel iets lekkers mee voor bij de koffie. Zo'n wandeling neemt ongeveer 2 à 3 uur in beslag. Vaak nog even napraten en onbekende natuur opzoeken in de determinatiegidsen. Dan tevreden naar huis.

Dit jaar hebben we op verzoek van de onderhoudsploeg van het Ecoproject een extra waterdierjesinventarisatie gehouden op 13 juli. Louis heeft de resultaten doorgestuurd naar een organisatie die de landelijke resultaten monitort. Wij stonden nog niet op de kaart.

Vanwege het 25-jarig bestaan van het Ecoproject in 2021 hebben we in de 3 nummers van de Alchemilla in 2022 elk een artikel gewijd aan de soorten die we in het Ecoproject zijn tegengekomen. In het lentenummer waren dat de exoten, in het zomernummer de wantsen en het herfstnummer de weekdieren. Zo verbreden we steeds meer de kennis.

Hans Verhoeven

Werkgroep Knotten jaarverslag 2022

Afgelopen jaar is onze werkgroep knotten negenmaal een zaterdagochtend op pad gegaan om op mooie erven de knotbomen te onderhouden. In het begin van het seizoen zaten we nog een beetje in de coronasfeer. Dat leidde ertoe dat we vaak op prachtige plekken buiten of in een goed geventileerde stal door de eigenaren van de bomen van koffie met lekkers werden voorzien. Maar ook dat knotters soms zelf in quarantaine zaten en nog niet mee konden knotten. Toch is achteraf gezien 2022 een bijna normaal knotjaar gebleken.

In 2022 hebben we aldus bij een 9-tal adressen op de zaterdagochtenden geknot, waar in totaal 425 wilgen van hun pruik werden ontdaan.

Dat gebeurde met een groep van gemiddeld 15 personen.

De weersomstandigheden, belangrijk voor knotters in deze tijd van het jaar, waren weer puik. Aantallen bomen zeggen niet alles over de hoeveelheid werk. Er zijn bomen op arbo hoogte die elk jaar geknot worden die je bijna met een takkenschaar kunt onderhouden. Maar ook hebben we adressen waar de bomen gevaarlijk boven het water hangen, waar je een dubbele ladder bij nodig hebt of bomen die soms wel twee of drie pruiken hebben. Af en toe komen we bomen met erg dikke takken tegen, die eigenlijk een jaar te laat aan de beurt zijn gekomen.

Ons materiaal is na de zomer goed aangevuld door landschap Noord-Holland en door een bijdrage uit de Postcodeloterij. Er zijn nieuwe pistoolzaagjes aangeleverd, de zaagbladen van anderen zijn vervangen, we hebben meer takkenscharen en er zijn nu helmen voor iedereen.

Begin dit jaar heeft Turk Bruijn, die al sinds 2003 deel uitmaakte van de groep, wegens gezondheidsredenen moeten stoppen.

Hij was vooral de man, die voortdurend op de veiligheid van de knotters (m.n. het dragen van helmen) hamerde. En terecht!

In mei hadden wij ons jaarlijkse uitje als afsluiting van het knotseizoen (2021/2022): een bezoek met rondleiding aan het museum Sow to Grow, Enkhuizen en met na afloop een lunch bij Van Bleiswijk.

Aan het eind van deze lunch heeft Rob officieel kenbaar gemaakt te stoppen als coördinator van de werkgroep.

Aad Oudeman sprak Rob namens de groep toe en kon hem namens de groep een envelop met inhoud overhandigen als blijk van waardering voor de ruim 13 jaar dat hij de activiteiten van de knotgroep heeft gecoördineerd.

Aad Oudeman heeft later aangegeven de coördinatieactiviteit van Rob over te willen nemen. In de loop van augustus hebben Rob en Aad de werkzaamheden die verband houden met het werk van de coördinator doorgenomen en een opzet gemaakt voor het seizoen (2022/2023).

Inmiddels is het nieuwe knotseizoen van start gegaan.

Het resultaat: een prima start van het nieuwe seizoen (nov/dec) met een grote opkomst bij 3 zeer grote knotklussen met een gemiddelde opkomst van 20 personen!!

Gebleken is dat er nog steeds veel belangstelling voor ons werk bestaat.

Personele mutaties kunnen snel met nieuwe vrijwilligers kunnen worden opgevuld.

Namens de Werkgroep Knotten
Rob Rijswijk, Jacobje Visser en Aad Oudeman

PS

Tot slot wil ik ieder bedanken voor de prima samenwerking en sfeer binnen de fantastische groep, waarvoor ik altijd met heel veel plezier heb gewerkt!!

Rob Rijswijk

Natuurkofferwerkgroep jaarverslag 2022

Dit jaar konden we met de natuurkoffer weer wat bezoekjes afleggen .

We zijn 6 x op pad geweest. In overleg met de afdeling coördinatoren hebben we de bezoeken wat aangepast.

Hierdoor is het aantal bezoeken wat afgenomen maar de doelgroep is nu beter te bereiken.

We gaan niet meer per woon- kamer/groep maar naar bewoners die we beter kunnen bereiken. Dit geeft een prettige werksfeer en meer betrokkenheid met de bewoners.

Bij deze activiteiten zijn ook verzorgende aanwezig die voor hun cliënten zorgen daar waar nodig is en een ieder voorziet van koffie/thee en een koekje.

Ons groepje bestaat uit 6 actieve gidsen en 1 reserve gids

Dit jaar zijn er 4 cursisten van de Natuurgidsenopleiding mee geweest om te ontdekken en te ervaren hoe het is om bij ouderen en licht dementerende ouderen op bezoek te gaan en daar de natuur naar binnen te brengen. Dat was erg fijn.

Zo lukt het ons hun zintuigen te prikkelen en daarmee de verhalen en herinneringen naar boven te laten komen. Het voelen van de kastanjers, een stukje tak met mos, het ruiken van de bloemen en de kruiden, het zien van paddenstoelen, de spin met het verhaal en dan ook het roodborstje met liedje.

Paddenstoelenwerkgroep jaarverslag 2022

In september zijn we met de paddenstoelenwerkgroep bij elkaar gekomen om het programma voor deze herfst te bespreken.

Zo kwamen we tot een planning van iedere maandag vanaf 10.00 uur op stap. En er kwam de wens naar voren om wat verder te kijken dan West-Friesland.

Het Streekbos is daarom wat minder bezocht, net zoals het Egboetswater.

Zo zijn we dit jaar 2x naar de duinen geweest, eerst naar Schoorl, toen Groet en later nog weer naar het Zwanewater.

Mooie en bijzondere soorten daar, maar het is lastig zoeken als je niet weet waar de goede plekken zijn.

Dan is het in Robbenoord anders want hier weten we wel de goeie plekken, en vinden we echt heel veel soorten. De top lag daar met niet minder dan 82 soorten. Dan zie je wel overal paddenstoelen!!!

Het Waterloopbos in de Noordoostpolder was een topper met 80 soorten. Het is wel lang rijden maar als bos geweldig met veel soorten die we bij ons niet zien.

Het was feest in oktober, lekker nat en overal paddenstoelen, ook op plaatsen waar je anders weinig zag.

Twee excursies voor KNNV en IVN in oktober trokken veel belangstelling en waren ook erg leuk qua paddenstoelen.

Voor de natuurgidsen is een presentatie gegeven, en enkele dagen later een "leer" moment in het Dijkgatsbos. Het was wel lastig om de groep bij elkaar te houden.....

Voor excursies is Dijkgatsbos toch wel leuker dan het Robbenoord, omdat eerstgenoemde meer een bos is zoals wij willen zien: dikke bomen(beuken) met weinig ondergroei.

Wel lekker want zo kun je de paddenstoelen ook beter zien....

Tegenvallers waren er ook: zowel het naviduct als het koopmanspolder bleken dit jaar niet bijzonder te zijn, en niet geschikt voor een excursie.

Het bleek een kort maar hevig seizoen, want de eerst nachtvorst in november maakte veel kapot. Daarna was het allemaal veel minder.

Een laatste rond eerste week januari bevestigde onze vermoedens dat het seizoen echt wel over is.

Op naar volgend jaar.

Marco van der Lee

PR, Publieksactiviteiten/arrangementen jaarverslag 2022

Doelstelling: Natuureducatie en beleving voor een breed publiek.

Publieksactiviteiten

Door de coronamaatregelen zijn er in januari en februari maar 2 publieksactiviteiten (alleen voor leden) georganiseerd. Op 19 maart is in de locatie Egboetje een ledenwandeling gehouden met een prachtige bomenexcursie, daarna zijn alle excursies weer opengesteld voor het publiek.

In het totaal zijn er in 2022 39 publieksactiviteiten (op zaterdag of zondag) geweest. Ook hebben we meegedaan aan een aantal landelijke of regionale acties zoals de Slootjesdagen, Nacht van de nacht, Weekend van de wetenschap, Waterweek van Medemblik, Natuurwerkdagen en de Kinderboekenweek met het thema: giga groen.

Het aantal bezoekers per activiteit is wisselend. (Van 3 tot 40) Voor sommige activiteiten moet er worden aangemeld; andere activiteiten hebben een zgn. vrije inloop.

Het betalen voor deelname aan excursies of voor de aankoop van IVN-materialen gebeurt steeds vaker met de QR-code. De kinderen onder de 12 jaar betalen geen bijdrage aan de IVN-excursies. Hun bijdrage wordt gesponseerd door ABZ Seeds uit Andijk. Bij activiteiten in kader van landelijke campagnes wordt er wel een kleine bijdrage gevraagd omdat er dan diverse materialen worden meegegeven.

In verband met het ontbreken van opslagruimte voor de boeken is er in september 2022 de laatste boekenmarkt gehouden. De restant van de boeken is geschonken aan andere vrijwilligersorganisaties die in september ook boeken verkochten.

Verschillende cursisten van de ngo-opleiding hebben een stage gelopen bij de publieksactiviteiten. Dit heeft ook weer handige tips opgeleverd.

Kinderactiviteiten

Nieuw in 2022 zijn de natuur-knutsel middagen in de schoolvakanties. Onder leiding van een enthousiast team wordt er op 1 woensdagmiddag in elke schoolvakantie een natuur thema besproken en daar wordt een creatieve knutsel overgemaakt. Ondanks een uitgebreide PR en mailingcampagne stukt het aantal deelnemertjes rond de 9.

De Kabouterpadroute wordt goed bewandeld. We zijn blij met de samenwerking met het restaurant IJgenweis, die voor ons de route verkoopt als wij niet open zijn.

Nieuwsbrief

De nieuwsbrief wordt aan het eind van de maand verzonden naar onze leden, belangstellenden en sponsors waarin berichten van het bestuur, wetenswaardigheden en de activiteiten van de komende periode. De verzending gebeurt vanuit het programma van de ledenadministratie naar 298 emailadressen verzonden. Gemiddeld wordt deze mailing door 65% van de geadresseerden geopend. Helaas is van een aantal leden geen emailadres bekend.

Bezoekerscentrum

Het bezoekerscentrum wordt elke zondagmiddag door een gastvrouw/gastheer opengesteld en het aantal mensen die even binnen komen lopen is sterk afhankelijk van de weersomstandigheden en varieert tussen de 10 en 80 personen. In 2023 hopen we een banner te plaatsen tijdens de openstelling om zo meer zichtbaar te zijn. Incidenteel is het bezoekerscentrum open als er IVN ers aanwezig zijn en dan is er vaak een spontane inloop.

PR en media

Elke maand worden onze activiteiten digitaal voorzien van een foto aangeleverd aan de

media. De Stad- en Streekbladen zijn trouw in het publiceren van onze activiteiten. In het Noord-Hollands dagblad wordt er minder aandacht aan besteed.

Nieuw is een scherm waarop continu een power point presentatie wordt gedraaid met foto's van onze activiteiten. Deze presentatie is vanuit de hal van het Streekbos Paviljoen goed te bekijken.

Verschillende cursisten van de ngo-opleiding hebben een stage gelopen bij de publieksactiviteiten.

Arrangementen

Dit jaar heeft de pr-werkgroep 13 arrangementen verzorgd voor familiebijeenkomsten, kinderclubs, deelnemers uit de politiek, personeelsuitjes of uitjes met collega's.

Linda Smit – Toos Brink - Bart Oud

Scholenwerkgroep jaarverslag 2022

Dit jaar was bijna als vanouds.

Er waren weer veel aanmeldingen. De groep schoolgidsen is aan het begin van het jaar een klein beetje uitgebreid.

Trudy, de penningmeester, heeft een aantal excursies gelopen en een aantal cursisten van de Natuurgidsen Opleiding wilden kennis op doen in deze werkgroep. Daar zijn we heel blij mee. Hierbij wil ik onze vaste schoolgidsen, die altijd bereid zijn toch een extra excursie te lopen, ook in het zonnetje zetten. Dit zijn Astrid, Hans en Henk. Ook Ineke, Liesbeth, Nel, Mieke en niet te vergeten Ria. Die na haar operatie weer volop meedraait. Heel hartelijk bedankt.

Totaal hebben we dit afgelopen jaar 2022 64 excursies verzorgd en daar zijn 1342 leerlingen bij betrokken geweest.

Het afgelopen jaar hebben we ook (eindelijk) de excursies op verzoek kunnen doen. Dat waren er 2.

De school uit Schellinkhout wilde met de hele school (groep 3 t/m 7) een natuurcircuit komen doen. Samen met de meegekomen enthousiaste ouders en heerlijk weer is het een leuke ochtend geworden waarbij de kinderen weer veel nieuwe ontdekkingen hebben gedaan.

Een paar weken later kwamen 2 groepen 4 uit Hoorn. Samen met de juf hadden wij de inhoud van de dag besproken maar door Corona was het al 2x uitgesteld. Gelukkig was de 3e keer scheepsrecht. Alle kinderen hebben gevaren en waterdierjes gevangen, met behulpzame ouders een route door het bos gelopen en in de natuur dingen ontdekt. Deze werden gecontroleerd en uitgeplozen aan de hand van zoekkaarten. Als derde activiteit liepen ze in kleine groepjes met een IVN-natuurgids mee, allemaal gewapend met een verrekijker, o.a. door het Eco-terrein. Slakken werden bekeken, vlinders gevolgd. De paddenpoel had een magische aantrekkingskracht door de aanwezige kikkers. Het was een hele leuke dag voor iedereen durf ik te zeggen. Het enthousiasme spatte van de gezichten van de kinderen. Het vergde wat organisatie en gelukkig was het prachtig weer.

Door het kleine aantal schoolgidsen hebben we in het voorjaar besloten om een minder aantal excursies open te zetten om te boeken. We merken dat veel scholen nu al voor volgend voorjaar geboekt hebben en er is zelfs al een reservelijst is aangelegd.

Dit jaar hebben we veel enthousiaste cursisten bij de natuurgidsenopleiding. Ik hoop dat we de komende jaren ook op hen een beroep kunnen doen om onze excursies te laten doorgaan.

Net als veel bedrijven willen wij ook vernieuwen. De natuur blijft grotendeels hetzelfde, maar misschien zijn er nog meer mogelijkheden om kinderen te laten ontdekken hoe de natuur in elkaar zit. We gaan daar het komende jaar goed naar kijken.

Vaarexcursies jaarverslag 2022

Het afgelopen jaar is een totaal ander jaar geworden dan de twee voorgaande. De fluisterboot is regelmatig ingezet voor allerlei schoolactiviteiten, publieksactiviteiten en voor particuliere aanvragen. Bij elkaar zo'n 49 keer in de maanden april t/m oktober. Natuurlijk heeft het mooie weer ook meegewerkt. Slechts één keer ging een vaarexcursie niet door vanwege het te verwachten slechte weer.

De motor met toebehoren heeft het ook prima gedaan dit seizoen.

Met Jan Kreuk samen een proefrondje gevaren vanaf het Streekbos via de Weelen naar Lutjebroek en vervolgens over de Tocht naar Enkhuizen en daarna via de Kadijken terug naar het Streekbos. Dat ging prima en de accu's hadden ruim voldoende vermogen om de trip te volbrengen.

Wel hadden we juni, juli en augustus veel hinder van de waterplanten. Regelmatig moesten we stoppen om de kluwen planten die om de schroef gewikkeld waren eraf te halen. Gelukkig kan de schroef gemakkelijk boven water gehaald worden met de elektrische "tiltinstallatie" die aan de motor is bevestigd.

In het voorjaar werden we, ter hoogte van de Esdoornlaan in de Kadijkensloot, regelmatig belaagd door een zwaan die wat overrijverig zijn vrouwtje en jongen meende te moeten beschermen. Elke boot die daar langs voer werd aangevallen, dus ook wij waren regelmatig het doelwit. Voor sommige opvarenden was dat toch wel even een angstig momentje.

In mei 2023 verloopt het certificaat dat verplicht is voor een "open rondvaartboot", hetgeen de classificatie van de fluisterboot is. Aangezien de boot in het jaar voor de verloopdatum, mag worden aangeboden voor inspectie, is besloten om dat in september 2022 te doen. Dan is er nog een redelijke kans op goed weer en een temperatuur waarbij geschilderd kan worden.

Voor de inspectie is de boot uit het water gehaald door Koen Bibo van ELVA Motoren en op de bokken geplaatst op zijn terrein, waar we de boot kosteloos mochten neerzetten. Daar hebben we het onderwatergedeelte schoon gemaakt en geschilderd, inclusief de stootranden.

De boot is goedgekeurd door de surveyor van Register Holland en daarna weer in het water gelegd door Koen. De boot voldoet weer aan de veiligheids eisen tot mei 2028.

Tot slot nog dit.

Eind maart 2023 wil ik stoppen met de coördinatie en onderhoud van de fluisterboot. Ik zoek dus een opvolger die in het bezit is van het klein vaarbewijs. Indien geen vaarbewijs, dan is het toch wel mogelijk om de coördinatie en onderhoud over te nemen en eventueel later het vaarbewijs te halen in overleg met IVN-Westfriesland.

Ook is er nog steeds dringend behoefte aan schippers met klein vaarbewijs en gidsen. Een ieder die dat wel zou willen doen kan zich aanmelden via vaarexcursies@ivn-westfriesland.nl, dan neem ik contact op met diegene en kunnen we het één en ander doornemen/afspreken. Al met al een prima jaar geweest en hopelijk is dat volgend jaar weer zo.

Han Oranje
Coördinator vaarexcursies.

Werkgroep Vleermuizen jaarverslag 2022

Het jaar van de Meervleermuis!

In het Egboetswater hangen 41 vleermuiskasten. De IVN-werkgroep Vleermuizen kijkt elke maand met een zaklamp hoeveel vleermuizen daar gebruik van maken. We doen dit sinds 2013. Tot nu toe vinden we voornamelijk ruige dwergvleermuizen. In 2021 was er voor het eerst een laatvlieger en in 2022 hadden we een eerste waarneming van meervleermuizen. Maar liefst 6 exemplaren.

Alle 41 kasten zijn door het jaar heen één of meerdere keren als verblijf gebruikt. Het grootste aantal vleermuizen in één kast was 12. Zo veel dieren tegelijk zien we met name in het voor- en najaar.

Ruige dwergvleermuizen worden geboren in Noord-oost Europa. In de herfst vliegen ze in Westelijke of Zuid-westelijke richting naar een winterverblijf. Soms over een afstand van wel 2300 km. Langs die route bevinden zich mannetjes die door luid roepen, aan vrouwtjes, aangeven dat ze een geschikte verblijfplaats hebben. Onze kasten spelen voor deze soort jaarrond een belangrijke rol. Soms is meer dan 90% van de kasten bezet. Per kast vinden we dan één mannetje en soms een groot aantal vrouwtjes en of jonge dieren.

Afgelopen jaar hebben we weer meegedaan aan de landelijke acties zoals Nacht van de Nacht en Nacht van de Vleermuis. Het was erg leuk dat er weer veel belangstelling was voor deze excursies.

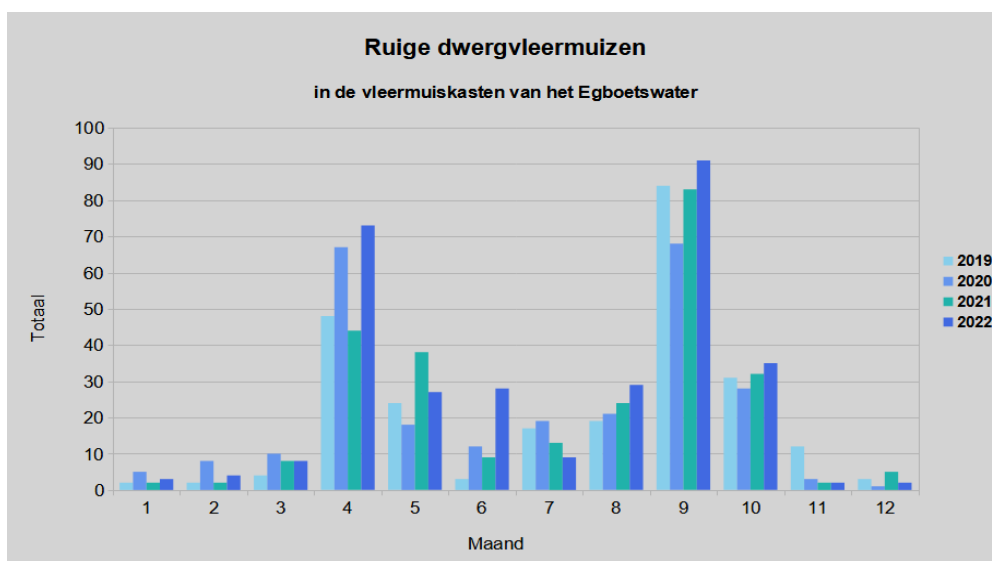
Het is te hopen dat er in dit nieuwe jaar ook meervleermuizen zijn te zien. Het jaar 2023 is namelijk door de zoogdiervereniging uitgeroepen tot het jaar van de meervleermuis. We zullen deze soort zeker meer aandacht gaan geven, door middel van tellingen en excursies willen wij de kennis en begrip voor deze bijzondere dieren vergroten.

Belangstellenden zijn altijd welkom.

Huub Veldhuijzen van Zanten

Coördinator Werkgroep Vleermuizen

Contact: vleermuizen@ivn-westfriesland.nl

Het totaal aantal ruige dwergvleermuizen per maandelijkse telling (in de periode 2019-2022) in het Egboetswater.

Meervleermuizen (september 2022) Foto Huub Veldhuijzen van Zanten.

Voedselboswerkgroep jaarverslag 2022

Openingsweekend Voedselbos de Haling 23 april

Het Voedselbos is officieel geopend tijdens het jubileumweekend van IVN West-Friesland.

Het begon met een presentatie en film van Tjalling in het Streekbos Paviljoen en daarna werd het Voedselbos officieel geopend door maar liefst 2 burgemeesters.

Overeenkomst met Recreatieschap en beheerplan

Er is een overeenkomst gesloten tussen IVN West-Friesland en het Recreatieschap West-Friesland over Voedselbos de Haling. In de bijlage zit een Beheerplan.

Het Voedselbos is nog volop in ontwikkeling. In 2022 hebben we diverse bessenstruiken en doornloze braam geplant. Een aantal bomen die in 2021 niet beschikbaar waren zijn alsnog geplant. Er zijn diverse fruitbomen extra geplant. Soms werden die aangeboden door winkels die ze overhadden. Op 5 november werden er 25 fruitbomen gedoneerd en geplant door de Mohandjstichting. Een groepje leden van de werkgroep hebben diverse zaden gekocht en opgekweekt in de kassen van dhr. Koster en daarna uitgeplant. Van bedrijven uit de buurt hebben we weer kruiden en groenten ontvangen. Een groot succes waren de aardbeien. Diverse mensen uit de buurt weten de aardbeienberg al te vinden. Verder hebben we composthopen gemaakt.

Het Martinuscollege heeft van oude brugdelen van de gemeente Hoorn tafels en banken gemaakt. Ze staan beschut in het Voedselbos. Ook heeft het Martinuscollege naamplaatjes gemaakt voor diverse bomen al dan niet met vermelding van de sponsor van de boom.

Twee aluminium buizen zijn aanwezig (lang en kort) en kunnen dienen als vlaggenmast. Er zit op de juiste plaats in de grond een PVC- buis waar de aluminium buis in past.

Droogte:

De beplanting heeft veel last gehad van de droogte deze zomer. Diverse keren is er water gegeven door met name Douwe Greydanus. Waarvoor veel dank. De meeste beplanting heeft de droogte overleefd. De groente bleef wel heel klein. De bomen zijn niet heel hard gegroeid. Sommige bomen gaven wel al oogst. De mais met bonen ertegen aan en de pompoen waren een goed idee maar kwamen niet uit de verf door de droogte.

Werkdagen

Iedere laatste zaterdag van de maand was er een werkdag. Tussendoor is er ook veel gewerkt. Met name ook het maaien van de graspaden met Aardbezie moet vaak gebeuren. Het maaisel gaat op de composthoop of rondom de boomspiegels gelegd (mulchen). Het zaaien en uitplanten van diverse gewassen en kruiden heeft ook extra werkdagen gekost. Op 13 september kwam het Recreatieschap maaien en hebben we met een groep werkers het maaisel op hopen geharkt. We kwamen halverwege, maar later is het werk afgemaakt. Alhoewel we wel de intentie hebben in de toekomst niet te veel onderhoud te willen doen, hebben we de komende jaren wel veel werk aan het verder inrichten van het Voedselbos en het voortdurend maaien en verwijderen van het hoge gras en minder gewenste planten. Meer vrijwilligers zijn welkom!

Gereedschap en opslag

Via Betrekken bij Groen hebben we diverse soorten gereedschap kunnen aanschaffen. Voor het losse gereedschap is een grote kist gemaakt. Deze kist staat met Aardbezie en het watergeefstelsel opgeslagen bij buurtbewoners.

Vrienden van het Voedselbos

In november is besloten te stoppen met de aparte nieuwsbrief voor de Vrienden van het Voedselbos. De meest donateurs hebben eenmalig een bedrag geschonken aan het Voedselbos. Een aantal hebben het 2022 weer gedaan. Hiervoor natuurlijk veel dank. We zullen wat vaker een stukje maken voor de nieuwsbrief van IVN West-Friesland.

Lezing Eten uit de Natuur

Op 22 maart heeft Wies Teepe een lezing gehouden over Eten uit de natuur met een proeverij. De lezing werd goed bezocht.

Educatie

De Voedselboswerkgroep vindt het geven van educatie in het Voedselbos heel belangrijk. Er zijn in 2022 diverse wandelingen georganiseerd. Deels waren dit wandelingen op verzoek en deels publieksactiviteiten. Er zijn een paar scholen geweest: groep 8 van een basisschool en 3 brugklassen van het OSG in Hoorn. De brugklassers moesten een ontwerp maken van een Voedselbos.

Een groepje cursisten van de NGO heeft actief deelgenomen aan de activiteiten van de Voedselboswerkgroep tijdens werkdagen en tijdens rondwandelingen.

Plannen voor 2023 met begroting

De Voedselboswerkgroep heeft diverse wensen voor 2023 om het Voedselbos weer verder te ontwikkelen. Deels kan het uit het budget dat nog beschikbaar is (zie onderaan). Voor een groot project als de opslag/vleermuizenkelder zullen we nog externe financiering moeten zoeken.

- Het bruggetje over de sloot om de verbinding met het Streekbos te verbeteren. Het Recreatieschap heeft aangegeven dit bruggetje te gaan realiseren.
- Een informatiebord (of 2 als het bruggetje klaar is): met informatie over het Voedselbos, gedragsregels en een QR-code voor meer informatie. Er is nog budget beschikbaar voor de aanschaf van de informatieborden.
- Insectenhotel(s): om wilde bijen en andere kleine beestjes een plek te geven en voor educatie. Deze worden zelf gemaakt uit allerlei te verzamelen materialen.
- Meer vaste beplanting. Er is een lijst met gewenste aanplant gemaakt met verzoek de planten te komen planten (uit tuinen e.d.)
- Een pergola van es, Europese eik of acacia (dit hout proberen we uit ons netwerk te verkrijgen)
- Opslag voor gereedschap in combinatie met vleermuizenkelder, weggeborgen in het Voedselbos. In overleg en met goedkeuring van het Recreatieschap. Dit moet nog helemaal worden uitgewerkt en besproken met het Recreatieschap. De vleermuizenwerkgroep wordt gevraagd om advies. Hiervoor proberen we materialen, vervoer, plaatsing e.d. gesubsidieerd te krijgen of in natura.
- Educatie: Verdere uitwerking educatie voor scholen en publiekswandelingen
- Oogstdagen en recepten: Als de oogst toeneemt willen we meer aandacht besteden aan recepten en oogstdagen.
- Iedere maand is er een werkdag. Tot juli de 3^e zaterdag van de maand en vanaf juli weer de laatste zaterdag van de maand.
- Zoektocht meer vrijwilligers: In de nieuwsbrief, op de website en op het digitale bord beneden willen we vragen naar meer vrijwilligers.